

(1)	1879-80 Bilbao	}	2.º Latín y Castellano	Sobresaliente	
			Retórica y Poética	No presentado	
			Historia Universal	No presentado	Aprobado
			Historia de España	Bueno	
(1)	1880-81 Bilbao	}	Retórica y Poética	Notable	
			Física y Química	Sobresaliente	
			Psicología Lógica, Ética	No presentado	Bueno
			Fisiología e Higiene	Bueno	
			Agricultura	Bueno	
			Historia Natural	Aprobado	

El día 23 de junio de 1881 fue aprobado en los ejercicios del Grado de Bachiller."

Bilbao, a 5 de diciembre de 1961.

EL DIRECTOR

M. Grande

BERTSOLARIEN TXAPELKETAK

1960 urtekoak.

Aurreko EUSKERA-n eman genduan Urkiola-n eta Lecunberri-n egindako txapelketen berri.

Bizkaikoak onela jarraitu zuten:

Uztailaren 17-an Mungia-n, Ireneo Ajuria Muxika-ko gaztea txapeldun.

Uztailaren 24-an Markiña-n, Juan Mugartegui txapeldun.

Agustuaren 14-an Zeanuri-n, Faustino Echevarria Dima-koa txapeldun.

Agustuaren 15-ean Ondarroa-n azken txapelketa nagusiaren aurrekoa. Ondarroa-n aurreko urtean Bilboko azken txapelketa nagusian jokatu zuten lauk parte artu zuten —Valentin Embeita eta Juan Azpillaga, lendabizikoa eta bigarrena kenduta— eta gaiñera aipatu diran errietan txapeldun geldituta-koak. Parte artu zutenetik bik kanpoan gelditu bear zuten Bilboko azke-nera joan gabe. Faustino Echevarria eta German Uriguen erori ziran. Egun aretan lendabiziko sari bat ere eman zan eta Juan Mugartegui-k jaso zuen.

(1) Figura al margen «Dº», es decir, repetido curso.

Bizkaiko bertsolarien irugarren azken txapelketa nagusia Bilboko zezen plazan egin zan iraillaren 11-an. Parte artu zuten zortzirik dira: Valentin Embeita Muxika-koa, 1959 urteko Bizkaiko txapelduna, Juan Azpillaga Berriatua-koa, 1959 urteko Bizkaiko bigarrena, Ireneo Ajuria Muxika-koa, Jose Alberdi Mañaria-koa, Juan Mugartegui Berriatua-koa, Juan Ormaeche Larrauri-koa. Basilio Pujana Zeanuri-ko semea, Deunoro Sarduy Muxika-koa, Ondarroatik azkenerako geldituak. Zezen plazan Juan Mugartegui gelditu zan txapeldun eta Bizkaiko Diputazioaren kopa nagusia eta diruzko saria artu zituen. Bigarren Juan Azpillaga, Bizkaiko Ahorro Kaxaren kopa eta diruzko saria. Gaiñerakoak diruzko sariak. Jente asko egon zan entzuten. Euskaltzaindiak Bilboko Ayuntamentarekin batera prestatu zuen zezen plazakoa.

Bizkaiko Ahorro Kaxaren amairu milla pezeta partitu ziran saritan Euskaltzaindiak antolatutako 1960 urteko sei txapelketetan. Gaiñera errietako Ayuntamentuen kopak eta erri batzuen diruzko sariak ere bai.

* * *

Nafarroan leen aipatutakoaz gaiñera beste txapelketa bi egin ziran. Bat Elizondo-n uztaillaren 25-ean. Eta Nafarroako azken txapelketa nagusia Lesakan iraillaren 25-ean.

Elizondo-n Juan Perurena Arizkun-en bizi dana gelditu zan txapeldun eta gaiñera beste iru Lesakan parte artuko zutenak.

Lesakan zortzi bertsolarik artu zuten parte eta Andres Narvarte Goizueta-koa gelditu zan txapeldun eta Juan Perurena Arizkun-en bizi dana bigarren. Lendabizikoak txapela, kopa eta bi milla pezeta jaso zituen, bigarrenak milla pezeta eta gaiñerakoak bosteuna pezeta.

Nafarroako txapelketa auek Principe de Viana Alkartadearen Euskeraren Aldeko Saillak Euskaltzaindiaren laguntasunarekin antolatzen ditu.

Euskalerriko bertsolarien txapelketa.

1960 abenduaren 18-an Donostiako "Victoria Eugenia" Teatroan Euskaltzaindiak antolatuta "Centro de Atracción y Turismo"-ren laguntasunarekin Euskalerriko bertsolarien txapelketa nagusia egin zan. Parte artu zuten: Eibarren 1959 azaroaren 8-an Gipuzkoako bertsolarien txapelketan txapeldun eta bigarren gelditutako Uztapide ta Michelena-k, Lesakan 1960 iraillaren 25-ean Nafarroako bertsolarien txapelketan txapeldun eta bigarren gelditutako Narvarte ta Perurena-k, Bilbon 1960 iraillaren 11-an Bizkaiko bertsolarien txapelketan txapeldun eta bigarren gelditutako Mugartegui eta Azpillaga-k, eta mugaz goialdeko Xalbador eta Mattin-ek. Auetako onenak Basarri-kin jokatu bear zuen Euskalerriko txapela. Uztapide-k egin zuen eta Basarri-k ipiñi zuen berriz ere. Ikus "Itxaropena"-k (Zarauz 1961) argitaratutako liburua txapelketa onetan kantatu ziran bertso eta gora beerakin.

1961 urtarrillaren 6-an Bilboko Capitol-ean aritu ziran.

1961 garagarillaren 4-an zarauztarrak Basarri-ri garazarre bat egin zioten errian.

1961 urtekoak.

Bizkaiko bertsolarien laugarren txapelketa onela egin zan:

Urkiola-n garagarillaren 13-an —San Antonio egunez— eta Francisco Mandiola Ermua-koa txapeldun.

Uztailaren 16-an Mungia-n Juan Lopategui Muxika-koa txapeldun.

Uztailaren 18-an Markiña-n Juan Ibarzabal Ondarroa-n bizi dana txapeldun.

Agustuaren 15-ean Igorre-n Jesus Urrutia Dima-koa txapeldun.

Agustuaren 21-ean, astelenez, Gernika-n egin zan azken txapelketa nagusiaren aurrekoa. Amar bertsolarik parte artu zuten. Aurreko urtean Bilboko azkenean jokatu zutenak —lendabizikoa eta bigarrena kenduta— eta goian aipatu diran errietan txapeldun gelditutakoak. Lauk Bilboko azken txapelketa nagusira joan gabe gelditu bear zuten. Auek erori ziran: Juan Lopategui, Jesus Uriarte, Basilio Pujana, eta Francisco Mandiola. Lendabiziko sari bat ere izan zan eta Deunoro Sarduy-k irabazi zuen. Jendetza ikaragarria egon zan entzuten eta bertsolariak Ayuntamentuaren balkoitik kantatu zuten. Nazario Oleaga jauna ere (g. b.) an egon zan juradukoen artean.

Bizkaiko bertsolarien laugarren azken txapelketa nagusia Bilboko Coliseo Albia-n egin zan agustuaren 27-an. Juan Azpillaga gelditu zan txapeldun eta Deunoro Sarduy bigarren. Gero gelditu ziran Embeita ta Mugartegui nor noren aurretik zegoen aipatu gabe. Txapeldunak Bizkaiko Diputazioaren kopa eta iru milla pezeta Bizkaiko Ahorro Kaxak emanak artu zituen. Bigarrenak Bizkaiko Ahorro Kaxaren kopa eta bi milla pezeta. Bi sari milla ta bosteeneko eta gaiñerakoak milla pezetakoak. Saio bikaiña egin zuten eta aurrerapide aundia egin dutela argi ta garbi ikusi zan. Txapelketa asi baiño leen 1961 garagarillaren 15-ean esamifatu ziran Bizkaiko neska mutillai sariak partitu zitzaizkien. Jaso zituzten aurren artean, amabi urtetik beerakoetan, Jon Embeita Valentin-en semea zegoen eta mikrofonotik bertsoetan ekin zion publikoaren aurrean. Bilboko Ayuntamentuko txistulari bandak zenbait doñu eder jo zituen.

Juraduan parte artu zuten: Jose Echeandia, Eusebio Erquiaga, Gabriel Aresti, P. Marcelo Andrinua, Sabino Berasaluce eta Alfonso Irigoyen jaunak, azkenengo onek txapelketa zuzendu zuen.

Bizkaiko Ahorro Kaxaren amairu milla pezeta partitu zituen Euskaltzaindiak saritan 1961 urteko sei txapelketetan. Gaiñera errietako Ayuntamentuen kopak eta erri batzuen diruzko sariak ere bai.

Nafarroan onela egin zan bigarren txapelketa:

Betelu-n apirillaren 23-an Martin Oreja Errazkin-goia txapeldun.

Irurita-n garagarrillaren 1-ean Miguel Arozamena Lesaka-koa txapeldun.

Leitze-n irailaren 24-an Andres Narvarte Goizueta-koa txapeldun.

Urriaren 29-an Echarri Aranaz-ko frontoia jentez beterik zegoela Nafarroako bertsolarien bigarren azken txapelketa nagusia egin zan. Zortzi bertsolarik parte artu zuten, aurretik Betelu-n, Irurita-n eta Leitzen eginda zeuden txapelketetan azkenekoak.

Txapeldun Bautista Madariaga Aranaz-koa gelditu zan, eta bigarren Andres Narvarte Goizueta-koa. Irugarren eta laugarren Martin Oreja Errazkin-goia eta Martin Azpiroz Areso-koa. Orietaz gaiñera parte artu zuten: Juan Perurena Arizkun-koak, Juan Arozamena Lesaka-koak, Manuel Iriarte Arribe-koak, Migel Zabaleta Areso-koak eta Angel Aldaz Yaben-goak. Azkeneko au ordeko joan zan eta txapelketatik kanpora kantatu zuen.

Juradua urrengo jaun aukeratu zuten: Pedro Diez de Ulzurrun apezak, Jose Agerre-k, Antonio Arrue-k, Aingeru Irigaray-k, Aita Antonio Zabala Jesusen Konpañiakoak, eta Alfonso Irigoyen-ek. Azkenekoak txapelketa zuzendu zuen. Txapeldunak Echarri Aranaz-ko Robustiano Escala alkate jaunaren eskuetatik Ayuntamentuaren kopa eta txapela artu zituen eta gaiñera bi mila pezeta Euskeraren Aldeko Saillak emanak Pedro Diez de Ulzurrun mediku jaunaren eskuz. Bigarrenak mila ta bosteun pezeta, eta gaiñerakoak sari bikaiñak dirutan.

Madariaga-k eta Narvarte-k parejatuta egin zuten saioa oso ederra izan zan, eta batez ere aipatzekoak dira urrengo gai auen gaiñean asmatu zituzten bertsoak: ezkontzeko mandatu egin bear zioten neskatxa bati, eta gerrak dakazan kalteak esan bear zituzten. Bitarteetan Peru Txiki umorista euskaldun bikaiñak parte artu zuen. Eta txapelketa bukatu zanean Jaun Antonio Arrue euskal-akademikoak itzaldi labur bat egin zuen. Lendabizi eskerrak eman zizkien Euskeraren Aldeko Sailla-ri, Nafarroako txapelketa au egin aal izateko laguntasuna eta erreztasuna eman zuten Ayuntamentu guztiai, eta nolabait parte artu eta lagundu duten beste guztiai, eta gero euskera gorde dezagun eskatu zuen.

* * *

Beste txapelketa batzuek ere egin ziran:

Deva-ko Ayuntamentuak bertsolari gazteentzat deitutakoa 1961 garagarrillaren 11-an. Cosme Lizaso Erreterria-koa gelditu zan txapeldun eta Jesus Eguileor Alberdi Osintxu-koa bigarren.

Ondarroa-n agustuaren 15-ean bertako Ayuntamentuak jarrita "Ondarroa-ko Andra Mari lendabiziko txapelketa". Juan Ibarzabal Ondarroa-n bizi dana gelditu zan txapeldun. Domingo Garmendia Berrobi-koa bigarren. Amaostu bertsolarik parte artu zuten.

Elgoibarren Ongarri Kultura Alkartadeak antolatuta bertako bertsolarien arteko txapelketa bat egin zan 1961 abenduaren 30-ean. Sei bertsolarik parte artu zuten. Isidro Leyaristi gelditu zan txapeldun eta Tiburcio Zubizarreta bigarren. Jendetza oso aundia egon zan entzuten.

Azkainen 1961 apirilaren 16-an bertsolarien egun eder bat prestatu zuen Eskualzaleen Biltzarrak Michel Labeguerie jauna buru zala, eta Euskalerriko onenak parte artu zuten.

Beste erri asko eta askotan bersolaririk ezta falta izan erriko jaietan edo bestelako aitzaki batekin deituta.

Bertsolarien jai bikaiña Donostian.

1962 urtarrillaren 6-an, Errege egunez, Donostiako Victoria Eugenia Teatroa puntatik puntara beterik zegoela, bertsolarien jai aundi bat egin zan, Fuskaltzaindiak antolatua "Centro de Atracción y Turismo"-ren laguntasunarekin.

Goizean Gipuzkoako bertsolari gazte onenen txapelketa bat egin zan. Parte artu zutenak dira: Jose Luis Lecuona "Lexoti" Oyartzun-goia, Casiano Ibarguren Lizartza-koa, Domingo Garmendia Berrobi-koa, Jose Aguirre Azpeitia-koa, Cosme Lizaso Errenteria-koa, Jesus Basoarte "Zumai" Zumaya-koa, Jose Miguel Iztueta "Lazkao-txiki" Lazkao-koa, eta Vicente Mugica Ormaiztegui-koa. Txapeldun Jose Luis Lecuona "Lexoti" gelditu zan, eta bigarren Jose Aguirre. Bertsolari gazteenak —"Zumai" zan danetatik gazteena—. Zubiria arotzak emandako kopa bat artu zuen. Txapeldunak milla ta bosteun pezeta jaso zituen, bigarrenak milla, eta gaiñerakoak zazpireun eta berrogetaamar.

Arratsaldean Basarri eta Xalbador, Uztapide eta Azpillaga-ren kontra aritu ziran eta sekulako saioa egin zuten. Juraduak parra egin zutela adierazi zuen eta bertsolari bakoitzari bi milla ta bosteun pezeta eman zitzaizkion. Ikus "Auspoa liburutegia"-k argitaratutako "Errege eguneko bertso-sayoa (1962)".

"LIZARDI" JOSE MARIA AGIRRE ZANAREN GORAZARREZ TOLOSAN

Tolosa-ko "Lizardi" taldeak eratuta eta Euskaltzaindiaren eta Tolosa-ko Ayuntamentuaren ardurapean gorazarre bikain bat egin zitzaion Lizardi zanari Tolosa-n 1961 maiatzaren 28-an.

Goizean Ayuntamentuan bildu ziran euskaltzain eta erriko agintariak eta andik Santa Maria-ra joan ziran ospe aundiarekin meza entzutera. Meza ondoren Plaza Zarrean txistularien saioa entzun eta eguerdiko amabietan Iparraguirre Teatroan Euskaltzaindiak batzarre agiri bat egin zuen poesia sariak emateko. Nola Tolosa-ko Ayuntamentuak sariak aundiago egiteko milla pezeta eman zituen onela partitu ziran: 1) Orixe, 2.500 pezeta; 2) Jose Maria Ara-